

поетъ и заема видно положение въ обществото. Всички тия неща би съставили щастие за всякой обикновенъ смъртенъ... но не за великия художникъ. И още прѣзъ първата женидбена година се вижда отпадане въ неговото творчество — съ изключение на стихотворението 19 октомврий 1831, въ което е чутъ прѣжния гласъ на вдъхновение, всичко друго е блѣдно, фразисто или поръсено съ патриотически светена вода. Откъмъ творчество сж твърде оскудни и следните години (напр. прѣзъ 1833 само два прѣводни стихотворения), и всички написани неща, достойни за името на Пушкина, сж изключително мрачни, като че ли навѣяни на поета отъ прѣдчувствието за близка раздяла съ живота. Положението, което заема той при двора на императора, положение на което всякой другъ би се радвалъ, го поставя въ разладъ съ чувството за собствено достоинство: единъ великъ поетъ, гордъ жрецъ на Аполона и — камеръ-юнкеръ, придворенъ лакей! Когато го запитвали, доволенъ ли е отъ своето камеръ-юнкерство, Пушкинъ отговорилъ че е доволенъ, защото съ това императорътъ е ималъ намѣрение да го отличи, а не да го направи смѣшенъ. Още повече горчивина личи въ отговора му на честитиането отъ Великия Князь: Покорно благодаръ, ваше височество; всички до сега ми сж се подсмивали, вие сте прѣвъ, който ме поздравявате! Но най-дълбоки нравствени оскръблениа Пушкинъ е изпитвалъ въ своята семейна среда, отъ жена си и нейната рода. „Наталия чете безъ охота всичко, което пише той, а нейната рода е тъй малко способна да цѣни Пушкина, че е никакъ по-доволна отъ него, откажъ той е назначенъ за камеръ-юнкеръ... Това положение прави Пушкина да скърца съ зѣби... Въ семейството на жена му, нему сж казвали: Най-сетнѣ, и ти си наредъ съ другите хора!“¹ Тѣй сж гледали тѣхъ пустоцвѣти на Пушкина, като на човекъ. Не по-достойно и като на писателъ: „Той трябва да искарева пари, — натѣртва единъ неговъ по жена роднина — иначе

но поздно. Гаевскій до того напуганъ гауптвахтой, на которой просидѣлъ восемь дней, что теперь сомнѣвается, можно ли пропускать въ печать извѣстія, въ родѣ того, что такойто король скончался. Записки и Дневникъ А. В. Никитенко. 1893. стр. 368.

¹ Записки А. О. Смирновой. Спб. 1895, часть I, стр. 312—313. Руската критика твърди малко или съвсѣмъ не обръща внимание на тази книга, а между това тя е тъй безценна, за проумяването на Пушкина, както Разговорите на Ексермана — за Гете.